

Sài Gòn đời tôi là gì? c m đời p. ở đâu, đi đâu tôi cũng như Sài Gòn.

Như gì không biết. Không làm sao gì thích. Nơi như có khi chỉ là nơi náo náo nghĩ tới như ng con đường. Như ng hàng cây lất phất lá bay. Như ng tiếng còi xe reo vui như nh lót. Như ng ng qua lại. Như ng phố phố ng tấp nập. Như ng cửa hàng sáng rực. Như ng bông hoa. Như ng khuôn mặt cười rạng rỡ của một mùa xuân quá khứ. Như cái nắng. Cái nắng hanh hao của Sài Gòn. Như như ng cây mai. Cây mai của Sài Gòn hình như không nở nào gì ng. Và chỉ có ai từ mai Sài Gòn hay hân ông Hoàng Hối Th&y.... Sau như ng tuôn như ng nóng ng t ng t oi b&c khó chịu. Tr&i chuy&n tới s&m, s&m vang, chớp gi&t ùng ùng, loang loáng, đất trời Sài Gòn chuy&n ð&ng, nháng l&a, gió l&n, cây lá v&n mình, như ng ð&ng dây ð&n Sài Gòn ð&ng ð&a, cứ thành phố nín thở chờ ð&i, b&u trời v& bung, n& c ð& xu&ng s&m s&p. M&a..! M&a..! Không khí như ð&i. Mát r&ï. Ng&ï Sài Gòn th& ra khoan khoái. Ôi.. phố ð& c s&ng ở Sài Gòn mới có cái th&ng

khoái ch&, và th&y, và h&ng cái khoái l&c khi c&n m&a đ&u mùa đ& xu&ng trên mái nhà, m&a tuôn xu&ng m&ĩ m&t giòng thác lũ. (*)

Tôi nh& nh&ng con đ&ng c&t có hai hàng cây ph&um bóng mát Tôi nh& nh&ng góc ph&x&a. Tôi hy v&ng ng&ĩ ta ch&a x&t nó. Nh&ng con đ&ng ng&n đ& đ& đi b&. Nh&ng con đ&ng ng&n châu đ&u nhau n&i góc nhà th& nh& câu th& Haiku. Đ&p. Vài ch& đã xu&ng dòng. Nh&ng con đ&ng ng&n. Khi chân v&a m&i, k&p đ& đ&ng l&i tr&c b&c t&ng Đ&c Bà b&ng c&m th&ch tr&ng do nhà điều kh&c l&ng danh G. Ciocchetti t&c t&i Ý. Đ&ng h&i lâu cho trái tim đ&p ch&m l&i vì n&i choáng váng c&a m&t c&n vui b&t ng&. Tôi ti&p t&c b&c. B&c th&t ch&m. B&c m&t vòng. C&n vui nh& càng huyền ảo khi th&y t&ng viên g&ch tr&n đ&au c&a ngôi thánh đ&ng còn y nguyên. Thêm đ&c ng&i xu&ng n&i b&c tam c&p n&i toà B&u đ&n. Có khi ng&i đó nhìn ng&ĩ Sài Gòn loang loáng tr&c m&t. Họ c& hy v&ng b&t g&p l&i mùi th&m c&a t&ng khuôn Pâté Chaud vàng ng&y năm nào n&i góc đ&ng. Có khi ch&ng&i là đ&ng&i. Có khi là đ& đ&i. Đ&i m&t bu&i chi&u đi qua. Đ&i m&t tr&i n&ng n&n đi qua, nh&ng vách t&ng màu g&ch t&m cao ng&t c&a khu Thánh Đ&ng sáng lên b&ng&. Và tr&i, tr&i nh& m&t ngày nào tr& th& cao vút m&nh m&ng trên đ&u tôi – nh& trang tr&i c&a m&ng m& và tình t&.

Tôi đ&ng lên. Lách qua dòng xe, ngoái đ&u k&p nhìn chi&c đ&ng h& tr&c vòm mái còn n&m trên b& g&ch gi&a hai tháp chuông. Tôi không bi&t nó còn ch&y không. Tôi không hy v&ng nó ch&y đúng gi&, nh&ng tôi mong cái đ&ng h& đ&c làm t& năm 1877 ch&a b& thay đ&i. Xin đ&ng thay đ&i. Hãy đ& đó. Xin hãy gi& m&t chút Sài Gòn quá kh& c&a tôi. Tôi r&ng r&ng n&n n&u nhìn kh&i ki&n trúc đ&s& nh&s& nó bi&n m&t, r&i nép mình đ&c theo hè ph&. Tôi nh& b& v& b&c b&i nh&ng âm thanh điên cu&ng chói tai trên đ&ng ph&, n&i có t&ng đàn xe máy kh&ng l&, ng&ĩ ng&ĩ tay chân m&t mũi b&b&t kín ch& còn ch&a đôi m&t đ&t&i, lao nhanh t&a ra các h&ng v&i đ& ki&u. Không ai c&n quan tâm chú ý gì t&i các b&ng hi&u đi đ&ng, đèn tín hi&u, hay th&m chí m&t chút ít tr&t t& trong m&t khung c&nh h&n lo&n n& ào. Chung quanh tôi nh&n nh&o xe c&, ng&ĩ, b&i, khói và ti&ng &n. Tôi ph&i trông ch&ng khi có vài chi&c xe máy v&t lên v&a hè, lạnh l& né tránh nh&ng đám ng&ĩ đi b& và bi&n tuy&n v&a hè c&a thành ph& này thành m&t làn đ&ng nh& cho xe qua l&i. N&i lên trong dòng ng&ĩ xe chuy&n đ&ng r&ng r&ng.

V& Sài Gòn, tôi b&ng nh& khôn nguôi m&t v&a hè ngày tr&c k& ô vuông nh& và hai hàng g&c me già xanh ng&t, trên đ&u lá r&i l&t r&c mát r&ĩ kh&p l&i đi. M&i bu&i sáng v&a hè đ&c nh&ng ng&ĩ phu quét đ&ng gom s&ch lá me r&ng, các nút chai, gi&y v&n gom thành đ&ng nh&. Tôi đi m&t h&i ch&t th&y nh& mình l&c l&i. Lâu quá r&i có th& l&c l&i không? Có th& l&c m&t l&i r&i. Tôi l&n t&i l&n lui. Khu công viên nh& m&t v&n treo đầu. Không, và đúng là tôi đã đ&ng chân l&ng ch&ng m&t con đ&c khu v&n x&a đây mà. Ngay sau l&ng là ngôi thánh đ&ng. Góc ph&i bên kia là quán Cái Chùa ngày x&a tôi th&ng ghé v&a th&ng th&c tách trà th&m l&ng mùi chanh v&a đ& tôi nhìn say mê nh&ng c&i cây c& th& trong công viên còn gi& nguyên v& đ&p còn hoang s& ngay tr&c m&t. Tôi s& nh&, mãi mãi, cái c&m giác c&a tôi lúc này là m&t nhói bu&t kinh hoàng &ng&c. Cái nhói bu&t nh& th&t v&ng, nh& gi&n đ& vì l&n đ&u tiên tôi nhìn th&y m&t b&ng ch&ng c&

th& v& s&c tàn phá h&y ho&i tàn nh&n ghê g&m kh&ng khi&p l&n ngu si c&a cái mà ng&&i ta v&n g&i là trùng tu. Qua bao nhiêu năm, tôi v&n hình dung ra đ&&c ch& này, nh& đ&&c ngay t&c kh&c dù c&nh cũ đã đ&i thay. Tôi còn nh& g&n m&t b&c thang, l&i lên công viên, n&i b& t&&ng &p đá t&ng theo ki&u t& ong, có m&t t&m b&ng b&ng gang kh&c dòng ch& k& ni&m ngày khai tr&&ng công viên này. Đó là năm 1924. Do m&t ngh& sĩ ng&&i Pháp thi&t k&. Mi&ng gang đó bây giờ ng&&i ta quảng nó đâu r&i. Tôi đ&ng th&t lâu n&i l&p g&ch ngu&i l&nh. Nh&ng m&ng c& đ&&i chân tôi. Tôi c&m th&y t&ng t&c đ&t đá, t&ng b&i cây, t&ng m&ng c& đang nhìn lên. Cái nhìn thăm th&m chăm chú l&i nh& con m&t to đen ng& ngàng c&a tôi nhìn vào s& tàn l&i, phá nát. Chúng nói gì? Chúng mu&n nói gì v&i tôi? Nhà văn Pháp đã t&ng nói c&nh v&t thiên nhiên an &i đ&&c m&i th&. C&nh v&t thiên nhiên mà ông nói đó đã thay đ&i r&i. Thay đ&i th&t đ& s&. Nh&ng cây đa c& th& buông th&ng nh&ng chùm r& s&c l&c m&t màu xanh th&m c&a dân Sài Gòn đã b& đ&n v&ng hay móc g&c mang v& làm c&a riêng c&a ai r&i. Nh&ng thân cây phong da m&c th&t, cao vút tàn lá xum xuê đong đ&a mát r&&i m&t kho&ng tr&i đâu r&i. Chim chóc gi& im lìm, ch& nghe t&&ng tôi v&ng nghe rên xi&t th&t thê l&&ng. Phút này, cái phút này, tôi nh& b& gió b&a v&y, ng&&i ch&p cho&ng lao đao. T&i sao ng&&i ta làm v&y? T&i sao h& l&t nhào c& m&t c&m r&ng công viên ngh& thu&t hi&m hoi gi&a m&t Sài Gòn ch&t ch&i đ& c&m trên đó m&t toà nhà diêm dúa xanh xanh đ&. Tôi tin ng&&i Sài Gòn ph&n n&. Ng&&i Sài Gòn xót xa nh& tôi. Tôi b&ng t&c t&i.

T&i sao tôi đ&ng đây? Tôi v& đây?

Lòng tràn đ&y nh&ng ý t&&ng th&t v&ng do tr& v& mu&n màng không k&p nhìn nh&ng n&i ch&n thân yêu. Tôi c&m th&y m&t, th&y chán n&n nh& v&a trải qua m&t cu&c hành trình không vui v&. Lòng l&i tràn ng&p n&i th&t v&ng tr&&c nh&ng c&nh cũ không còn. Nh&ng quán cà phê c&a m&t th&i Sài Gòn không còn nh& La Pagode, quán cà phê Cái Chùa n&m trên góc ch& ng& t& Lê Thánh Tôn và T& Do. Nh& Givral t&ng đ&&c đem vào tác ph&m văn h&c c&a Graham Greene – Givral cũng đ&&c xu&t hi&n trong tr&&ng đ&&n c&a cu&n phim Ng&&i M& Tr&m L&ng cũng b& phá b& r&i. Nh& Brodard bây giờ thay ki&u, đ&i màu m&t tên. Nh&ng n&i này đã ghi đ&u nhi&u ngh& sĩ l&y l&ng trong văn h&c, thi ca, h&a sĩ, phim k&ch, ngh& thu&t cùng nh&ng nhân v&t tai m&t trong chính tr&&ng, xã h&i c&a Sài Gòn m&t đ&o - Nh&ng n&i này l& ra ph&i đ&&c gi& gìn. M&c dù tôi cũng bi&t Hoàng Gia. Quán Gi&u. Chi&u Tím. Quán Văn. Th&ng B&m bi&n m&t. Passage Eden có r&p ciné Eden 2 t&ng l&u x&a nh&t Sài Gòn đang h&p h&i, hay tan tành trong đ&ng g&ch v&n. Building Tax. Crystal Palace. Rex đã đ&&c tô ph&t. Trùng tu – Tôi không có c&m tình v&i hai ch& này - V&i tôi, trong xã h&i này nó v&a đ&ng nghĩa v&i h&y di&t, v&i xa l&, v&i xót xa.

T&t c& không còn là nh&ng m&t nhìn thân quen c&a tôi x&a. C&a m&t th&& Trà Hoa N&, Love Story m&ng m&.... Tôi nh& tha thi&t Thanh B&ch. N&&c mía Vi&n Đông. H&m bún ch& Casino. Nhà sách Khai Trí. Nhà sách Xuân Thu t&c Albert Portail cũ... Tôi bu&n r&u kh&u đ&y trong lòng mình nh&ng đ&u v&t th&p thoáng tàn phai c&a m&t th&i đ&i mà cái h&n nhiên đã thành k& ni&m. Tôi nghĩ đ&n kho&ng th&i gian không cùng &y v&i s& đ&i thay r&ng l&n c&a cu&c đ&i và c&a con ng&&i. Tôi nghĩ đ&n nh&ng t&ng l&p c&a bi&n chuy&n tàn nh&n, đ&o l&n ghê g&m, đ&n cái đ& tan

biến hoàn toàn nh&ng đ&u v&t cũ. Con đ&ng cũ. Và k&ni&m ph&i chẳng ch& là m&t hình &nh tr&u t&ng.

Tôi b&&c t&i dòng sông &ng &ng gió, Dòng sông m& màng. Hình &nh c&n gió làm sóng n&&c lẫn lẫn khi&n nh&ng ng&&i m&t th&i ra c&u tàu hóng gió không bao gi& nh&t nhòa trong trí. Dòng sông có nh&ng con tàu đang ch& đ&i b&n ra kh&i. Bên kia đ&ng là toà nhà cao nh&u t&ng ph& m&u xám trên nh&ng m&t ph&ng đ&ng g& đ&p xen gi&a nh&ng khuôn c&a r&ng sau bao &n ph&i nh&ng m&nh qu&n áo đ&y màu s&c nh& nh&ng lá c& r&n r&n kh&p các &i đi. M&t vài khuôn c&a m& th&y hi&n kho&ng tr&ng m& c&a phòng & trên cao. Nh&ng khuôn m&t đàn ông thanh niên lơ xô đ&ng ngoài bao &n hút thu&c lá ng&m ph&. Tôi không mu&n tr& lui con đ&ng cũ. Tôi đi thêm m&t qu&ng đ&ng mê man nh& ng&&i say n&ng. Đ&y c&a kính c&a m&t nhà hàng ăn u&ng gi&i khát. B&&c vào ng&n ng&. Ng&i xu&ng m&t chi&c gh& g&n c&a kính. Tôi th&y nh&ng bông hoa b&ng v&i b&m s&n b&i đ&t trên bàn. Quay sang th&y tôi trong khung ki&ng c&a s&. Cái thoáng hình &nh tôi th&y tôi &c lỏng nh& c&n gió &nh đ&n gi&a mùa Hè. Cu&c đ&i mênh mông k&ch c&m dần tr&i bên ngoài sao quá xa & v&i tôi. Dĩ v&ng nh& nh&ng &&c h&n mông lung, nh&ng đ&i ch& vô v&ng, nh&ng dang d&ng m&ngui. N&i này, s& s&ng hoa b&&m cũ th&t không còn n&a. Tôi nghĩ đ&n nh&ng ng&&i b& đi. Đ&n nh&ng ng&&i & &i. Đ&n nh&ng ng&&i m&i đ&n. Đ&n t& do c&a con ng&&i. Đ&n t&t c& chúng tôi. Xúc c&m dâng lên làm tôi ngh&n ngào mu&n khóc.

Trong nhi&u ngày, tôi s& b& c&m chân & đây, s& ph&i ch&m m&t v&i nh&ng k& không m&y &a thích. Sài Gòn c&a tôi là m&t mi&n k&ni&m. M&t giai đ&n quá kh&. Tôi bu&n r&u khi nghĩ Sài Gòn bây gi& ch&ng còn &u m&t chút gì c&a mùi h&&ng quá kh&.

Sài Gòn c&a tôi ch& trong m&ng t&ng. Th& thôi!

th&yvi